

Projekter og handleplaner vedr. andre projekter.

Ph.d.-projekt - Ideen om det gode liv

Emne: Samspillet mellem menneske, arkitektur og idealer i vikingetidens samfund. Ph.d.-projektets fokus er vikingetidens arkitekturs kulturelle og samfundsmæssige sammenhæng. Afsættet tages i det udgravede stormandskompleks Toftegård på det nordlige Stevns, hvor stormandens velbyggede haller og bondens almindelige langhuse findes side om side. Her ses tydeligt, hvordan arkitekturen afspejler, efterligner og bryder traditionen i en dynamisk udvikling gennem vikingetiden.

Formål: Projektets formål er at præsentere en ny forståelsesramme for langhuset som kulturbærende element i vikingetiden. Med udgangspunkt i en bearbejdning af materialet fra Toftegård skal der udarbejdes en ny hustypologi for perioden 500-1200 e.Kr., der er opdateret på både den teoretiske baggrund og inddragelse af det nyeste materiale. Hustypologien skal bruges som fortolkningsredskab til at kortlægge langhusets udvikling i Sydsandinavien som et resultat af både teknologiske, sociale og kulturelle processer. På baggrund af hustypologien skal der laves en samlet analyse og fortolkning af materialet fra Toftegård, der lægger op til en diskussion af samspillet mellem mennesker, arkitektur og datidens ide om 'det gode liv'.

Samarbejdspartnere: Århus Universitet.

Publikation: Resultaterne publiceres løbende i fagfællebedømte internationale tidsskrifter og Samleværker.

Vilkår: Finansiering gennem projektet Førkristne Kultpladser, Kulturstyrelsen, Aarhus universitet og museet.

Ressourcetræk: Der afsættes per år økonomi svarende til 4 mdr. Årsværk.

Ansvarlig: Anna Beck.

Handleplan:

2015: 1. September 2014. Ph.d igangsat.

2016-2018: 1. September 2018. Ph.d. afsluttet.

Bryllupstøj mellem mode og individ

Emne: Delprojekt af projekt om dragter brugt ved livets højtider.

Formål: at belyse samspillet mellem dragt og menneske ved livets højtider samt at vise hvordan museernes fantastiske samlinger kan synliggøres og bruges som et unikt kildemateriale.

Projektet, bryllupstøj mellem mode og individ, tager udgangspunkt i Museum Sydøstdanmarks tekstilsamling fra de fire gamle museer: Møn, Vordingborg, Næstved og Køge. Tilsammen indeholder samlingerne et stort forskningsmæssigt potentiale, dels fordi de er etableret over lang tid og indeholder sjældne stykker, dels fordi de – set i national sammenhæng – er af meget høj kvalitet. Enkelte dele er af høj kvalitet internationalt. Dragternes betydning har især været stor ved livets højtider, og er det ikke mindst i dag. Livets højtider er noget, der bringer orden i vores liv og markerer individets forhold til det omgivne samfund. Til dette bruges rituelle dragter fyldt med symbolsk betydning. Samtidig er de også påvirket af samfundets udvikling inden for lovgivning, teknik, mode, handel, økonomi, medicin, sociale forhold og egnsbestemt skik. Frembringelse og brug af bryllupstøj undersøges og analyseres, og der lægges stor vægt på den kulturhistoriske sammenhæng en dragt optræder i – og dermed samspillet med det omgivne samfund. Der lægges vægt på den identitetsfremmende brug tøjet havde, hvor det synliggør et tilhørsforhold og en position. Projektet er et delprojekt, hvor der er fokus på dragtkulturen ved livets fire højtider: dåb, konfirmation, bryllup samt død og begravelse. Der udarbejdes spørgeskema med åbne spørgsmål til brug for informanter. Således indsamles et nyt primært materiale. Herunder indscannes billeder fra informanter, der analyseres. Genstande i museernes magasiner undersøges og analyseres, og der foretages en gennemgang og analyse af en lang række forskelligt arkivmateriale mm, herunder lovgivning, skifter, handelsopgørelser, modemagasiner, erindringer og malerier. Forskningsprojektet ligger i forlængelse af projekter om dåbstøj og dåbstraditioner samt konfirmationens historie og dragt, der begge mundede ud i en monografi og en særudstilling. Siden fortsættes med forskning om død og begravelse med vægt på dragtkulturen.

Vilkår: At projektet kan gennemføres inden for rammerne af den forskningstid Nyere tid kan afsætte. At frikøb finansieres eksternt. At projektet forskningsformidles i form af profilmforskningsformidling.

Publikation: artikler om delemner samt en monografi. Artikler til peer reviewed tidsskrifter samt til andre faglige og folkelige tidsskrifter. Fortløbende udstilling, foredrag mm.

Ressourcetræk: Inge Christiansen løbende arbejdskraft samt en periode med frikøb.

Ansvarlig: Kulturarvsenheden/Inge Christiansen.

Handleplan:

2015: Projekt igangsat. Detaljeret handleplan udformes 1. Kvartal.

2016-2018: Handleplan følges.

Grave og bebyggelse i yngre romersk jernalder sydligt i Køge bugt

Formål: At belyse udviklingen af lokal/regional samfundsstruktur sydligt i Køge bugt i YRJ med udgangspunkt i periodens grave (med fokus på udvalgte højstatusgrave). Arbejdet skal relateres til omfattende ny viden om periodens bebyggelsemønstre.

Samarbejdspartnere: Internt projekt.

Publikation: Nationale tidsskrifter og samleværker, fagfællebedømte.

Vilkår: At analyser og beretninger for udgravninger foretaget i perioden 2011-2014 er afsluttede. Det gælder især udgravninger foretaget på Kbh-Rgst banen, for hvilke

beretningerne efter aftale med bygherre er blevet udskudt. Projektet skal godkendes af forskningsudvalget.

Ressourcetræk: 10 ugers intern arbejdskraft til efterbearbejdning og manuskript. Godkendes af forskningsudvalget.

Ansvarlig: Kulturarvsenheden, David Brink & Mette Madsen.

Handleplan

2015: Udarbejdelse af manuskript.

2016-2018: Publicering 2017.

Ølsemaglekvinden – en højstatusgrav fra yngre romersk jernalder

Formål: At udbygge detaljeret kendskab til den romerske import og andre højstatusgenstande i nævnte gravfund samt de tydelige paralleller, der ses i samtidige højstatusgrave på Vestegnen.

Samarbejdspartnere: Marzena Przybyła, Jagiellonian University, Institute of Archaeology, Poland

Publikation: Nationale/internationale tidsskrifter og samleværker, fagfællebedømte.

Vilkår og forudsætning: Der afsættes 1/12 årsværk. Godkendes af forskningsudvalget.

Ressourcetræk: Kulturarvsenheden, Mette Madsen.

Ansvarlig: Mette Madsen.

Handleplan:

2015: Udarbejdelse af manuskript. Artikel færdig.

Hus og Bolig i neolitikum og ældre bronzealder

Formål: At skabe forudsætninger for øget fokus på de svært erkendelige og heterogene huskonstruktioner, der kendetegner denne bebyggelsesmæssigt underbelyste periode, gennem landsdækkende monografi.

Samarbejdspartnere: Projektstyrergruppen består af Nationalmuseet, Saxo-instituttet, Kroppedal Museum, Roskilde Museum, Museum Vestsjælland samt Museum Sydøstdanmark.

Publikation: Artikel engelsksproget, fagfællebedømt monografi i serien Nordiske Fortidsminder.

Artiklen afleveres med katalog over samtlige lokaliteter, dateringsgrundlag, naturvidenskabelige prøver mv., og – i det omfang det er muligt – rentegnede husplaner.

Vilkår og forudsætning: Finansiering til redigering og tryk (søges når alle artikler er publiceringsklare).

Ressourcetræk: 1/12 årsværk til intern arbejdskraft til efterbearbejdning og manuskript.

Ansvarlig: Mette Madsen.

Handleplan

2015: Ansøgning om finansiering af trykkomkostninger mv.

2016: Udgivelse.

Neolitiske samlingspladser ved Køge Bugt

Formål: De mange nyligt erkendte neolitiske samlingspladser omkring Køge Bugt giver en unik mulighed for i et geografisk afgrænset område at følge udviklingen i anvendelsen af lokalitetstypen gennem såvel ændringer i struktur, konstruktion og genstandsmateriale, med henblik på en belysning af aktiviteter knyttet til lokaliteterne og en tolkning af samlingspladserne som et udtryk for overregionale marine kontaktnetværk omkring Østersøen som drivkraft for en udvikling i samfundsstrukturer gennem østdansk neolitikum centreret omkring handel med flint.

Særligt spændende er erkendelsen af flere palisadeanlæg, der typologisk må dateres til den på Sjælland underbelyste periode fra MNA V til MNB. Pladserne fremstår på nuværende tidspunkt som et essentielt materiale præsenterende en ny indgangsvinkel for forståelsen af yngre neolitikum i Østdanmark frem mod høvdingesamfundene i SN og YBA.

Samarbejdspartnere: Ingen aftaler på nuværende tidspunkt. Emnet sigter mod et samarbejde med relevante partnere i Skåne og på Bornholm. Kontakt er etableret til Lars Larsson, Lunds Universitet.

Publikation: Samlet publikation eller enkeltstående artikler i fagfællebedømte tidsskrifter.

Vilkår og forudsætning: Færdigbearbejdning af neolitiske lokaliteter udgravet omkring Køge Bugt. Internt afsatte midler til møder i forbindelse med publicering og redaktionsarbejde.

Fondsmidler til finansiering af eventuel samlet publikation. Skal godkendes af forskningsudvalget.

Ressourcetræk: Kulturarvsenheden.

Ansvarlig: Emil W. Struve samt evt. øvrige interesserede beretningsansvarlige.

Handleplan

2015: Færdigbearbejdning af neolitiske lokaliteter. Manuskript og publikation.

Bebyggelse langs Køge bugt 500BC-1200AD

Emne: Bebyggelsesdynamikken langs Køge bugt 500 BC – 1200 AD.

Formål: Vha kulstof-14 dateringer fra museets udgravninger ved Køge Bugt at belyse bebyggelsesdynamikken. I løbet af 2014 og vil 2015 vil museet have sendt et trecifret antal prøver til datering. Disse vil blive underkastet bayesian analyser, der skal danne baggrund for en kronologisk model, der kan holdes op imod de arkæologiske spor.

Samarbejdspartnere: Aarhus universitet, c-14 lab, Nationalmuseets afdeling for Miljøarkæologi og materialeforskning.

Publikation: I internationalt tidsskrift eller samleværk, fagfællebedømt.

Vilkår: Samtlige prøver er sendt til datering, sker i samarbejde med Nationalmuseet, der står for prøvetagningen. At museet modtager dateringerne indenfor tidsfristen, at der afsættes 2/12 årsværk. Skal godkendes af forskningsudvalget.

Ressourcetræk: 12 uger intern.

Ansvarlig: Sune Willumsen og Kristoffer Buck Pedersen.

Handleplan

2015: Analysearbejdet af de kronologiske modeller i samarbejde med Aarhus universitet. Der udarbejdes manuskript til publikation.

Sct. Gertruds Kapel

Formål: Bearbejdning og publikation af Sct. Gertruds Kapel i Køge. Det nedbrudte Sct. Gertruds Kapel i Køge blev udgravet i 1983-84 samt 1989-90 af Køge Museum. I 2012 er det samlede materiale – planer og genstande – blevet bearbejdet og manus ligger nu klar til publikation. Ud over selve Kapellets historie er der særlig fokus på antropologien. Samtidig placeres kapellet i Køge i en europæisk historisk sammenhæng.

Samarbejdspartnere: Nationalmuseet (udblik), Københavns Universitet (antropologi og strontium analyser).

Forfattere: Ulla Fraes Rasmussen, Svend Aage Tornbjerg, Nils Engberg, Pia Bennike og Karin Magarita Frei.

Publikation: Monografi

Vilkår: Manuskriptudarbejdelse er finansieret af Kulturstyrelsen. Der søges midler til trykning af bog.

Ressourcetræk: Kulturarvsenheden, Flemming Rieck (redaktionelt arbejde).

Ansvarlig: Kulturarvsenheden, Flemming Rieck.

Handleplan

2015: Publikation.